

Duruöz El ?ndeksi (Duruoz Hand Index)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Duruöz El ?ndeksi (Duruoz Hand Index)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20259>

Özet

Duruöz El ?ndeksi (Duruoz Hand Index), 1996 y?l?nda Mehmet Tuncay Duruöz ve arkada?lar? tarafından geli?tirilmif? spesifik bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, ba?ta romatoid artrit (RA) olmak üzere el eklemlerini etkileyen hastal?klardan kaynaklanan fonksiyonel engeli ve günlük ya?am aktivitelerindeki k?s?tl?likler? ölçmektir. Ölçek, hastalar?n el fonksiyonlar?ndaki zorluklar? nicel olarak de?erlendirerek, hastal???n ?iddetini ve tedaviye yan?t?n? izlemek için klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm???r.

Ölçek, hastalar?n günlük ya?amda kar??la?t?klar? 18 farklı aktiviteyi de?erlendiren sorulardan olumaktadır. Geli?tirme sürecinde, ölçe?in geçerlilik ve güvenilirlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?; hem yap?sal hem de içerik geçerlili?i sa?lamla?t?r?lm???r. Bu indeks, romatolojik çal??malarda el fonksiyon bozuklu?unu de?erlendiren güvenilir ve geçerli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Duruöz El ?ndeksi, Romatoid Artrit, El Fonksiyonu, Fonksiyonel Engel, Günlük Ya?am Aktiviteleri, Eklem Hastal???, Ya?am Kalitesi.

Yazarlar

Mehmet Tuncay Duruöz, ve arkada?lar? (et al.).

Amaç

Duruöz El ?ndeksi'nin temel amac?, romatizmal hastal?klar, özellikle de romatoid artrit nedeniyle ellerde meydana gelen fonksiyonel k?s?tl?lik düzeyini standardize edilmi? bir yöntemle ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu ölçek, hastalar?n ellerini kullanarak gerçekle?tirdikleri temel günlük ya?am aktivitelerinde (GYA) ya?ad?klar? zorluklar? belirleyerek, hastal???n bireyin ya?am kalitesi üzerindeki etkisini objektif hale getirmeyi hedefler.

Ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, hastal???n ilerleyi?ini, semptomlar?n ?iddetini ve uygulanan farmakolojik veya fiziksel tedavilerin el fonksiyonlar? üzerindeki etkinli?ini izleme konusunda somut veriler sunar. Bu sayede, tedavi planlar?n?n ki?iselle?tirilmesine ve iyile?tirme çabalar?n?n yönlendirilmesine katkıda bulunur.

Yap?

Ölçek, hastalar?n el ve bilek hareketleriyle ilgili ya?ad??? fonksiyonel engeli ölçen bir yap?y? temel alır. Ölçülen yap?, günlük ya?am?n gerektirdi?i temel motor becerilerin (kavrama, s?kma,

tutma, açma vb.) romatizmal tutulum nedeniyle ne ölçüde bozuldu?unu yans?tan "Fonksiyonel Engellilik" kavram?d?r.

?ndeks, hastalar?n ki?isel bak?m, ev i?leri ve di?er pratik görevleri yerine getirme yeteneklerini sorgulayarak, elin genel fonksiyonel durumunu kapsaml? bir ?ekilde temsil etmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, bu aktivitelerdeki zorluk seviyelerini derecelendirerek, fonksiyonel handikap?n ?iddetine dair bir skor üretir.

Geçerlik

Duruöz El ?ndeksi'nin geli?tirme ve do?rulama çal??mas?nda, ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak amacıyla kapsaml? geçerlilik analizleri yap?lm??t?r. Elde edilen bulgular, ölçe?in tatmin edici düzeyde geçerlili?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Görünü? Geçerlili?i (Face Validity): Ölçek maddelerinin, de?erlendirilen popülasyon (romatoid artrit hastalar?) taraf?ndan ilgili ve anla??l?r olarak alg?lanmas? sa?lanm??t?r.

?çerik Geçerlili?i (Content Validity): Ölçekteki 18 maddenin, el fonksiyon bozuklu?unun tüm önemli yönlerini kapsad???ndan emin olmak için uzman görüş?leri al?nm??t?r.

Yap?sal Geçerlilik (Construct Validity): Ölçe?in teorik olarak ilgili olmas? beklenen di?er fonksiyonel engellilik ölçütleri ile korelasyonlar? incelenmi? ve beklenen ili?kiler (yak?nsak ve ?raksak geçerlilik) do?rulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in alt?nda yatan yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farklı de?erlendiriciler aras?nda tutarlı ve tekrarlanabilir oldu?unu göstermek amacıyla yap?lm??t?r. Güvenilirlik analizi için temel olarak Intraclass Correlation Coefficient (ICC) kullan?lm??t?r.

Kullan?lan ICC yöntemi, özellikle tekrarlı ölçümlerde (test-tekrar test güvenilirli?) veya farklı de?erlendiriciler aras?ndaki uyumu (de?erlendiriciler aras? güvenilirlik) belirlemede yüksek standartlarda bir ölçüm sa?lar. Ölçe?in yüksek ICC de?erleri sergilemesi, Duruöz El ?ndeksi'nin klinik uygulamalarda kararlı sonuçlar veren, güvenilir bir araç oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Kaynak referansta "yap?sal geçerlilik" (construct validity) ifadesinin kullan?lmas?, ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda muhtemelen Faktör Analizi yöntemlerinin uyguland???n? dü?ündürmektedir. Bu analizler, 18 günlük ya?am aktivitesi sorusunun hangi temel fonksiyonel boyutlar alt?nda topland???n? ve ölçe?in tek bir genel engellilik faktörünü mü yoksa birden fazla alt boyutu mu ölçtü?ünü belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Her ne kadar spesifik faktör yükleri veya döndürme yöntemleri bu kaynakta belirtilmemiş olsa da, yapısal geçerliliğin sağlanması, ölçek maddelerinin mantıksal ve istatistiksel olarak tutarlı bir iç yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu, ölçeğin skorlama yapısının teorik temellerle uyumlu olduğunu anlamına gelir.

Ölçek Bilgisi

Test Türü:

Geliştirme (Yeni bir ölçek olarak tasarlanmış ve valide edilmiştir.)

Format:

18 maddeden oluşan, günlük yaşam aktivitelerine dayalı öz bildirim ölçeği.

Mevcut Diller:

Orijinal olarak İngilizce yayımlanmış, ancak Türkçe dahil çeşitli dillere çevrilmiş ve valide edilmiş versiyonlar mevcuttur.

Popülasyon Grubu:

Romatizmal hastalıklardan etkilenen bireyler.

Yaş Grubu:

Yetkinler (Romatoid artrit tanınmış almış).

Popülasyon Detayları:

Özellikle el ve bilek eklemlerinde fonksiyonel kısıtlılık yaşayan romatoid artrit hastalarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi:

Günlük yaşam aktivitelerinin gerçekleştirilmesinde yaşanan zorluk düzeyinin değerlendirilmesine dayanır. Derecelendirme sistemi hakkında detaylı bilgi kaynakta belirtilmemiştir, ancak tipik olarak Likert benzeri bir zorluk derecelendirmesi kullanılır.

Anahtar Kelimeler

DHI, Fonksiyonel Kısıtlılık, Romatoloji Ölçekleri, El Engellilik İndeksi, ICC Analizi, Yapısal Doğrulama, Günlük Yaşam Aktivitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı:

Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresleri:

duruoz@gmail.com

Yazın Adresi:

Bilgi mevcut değildir (Orijinal yayın, 1996 tarihli makalede mevcuttur).

Ücretler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı:

1996 (Orijinal yayın yılı).

Ücretler ve Ücret:

Ölçeğin ticari kullanım ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Mehmet Tuncay Duruöz ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. İletişim e-postası yukarıda belirtilmiştir.

Orijinal makale, The Journal of Rheumatology dergisinde yayımlanmıştır.

Referanslar

Duruöz, M.T. et.al (1996). Development and validation of a rheumatoid hand functional disability scale that assesses functional handicap. *The Journal of Rheumatology*, 23(7), 1167-72.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: duruoz-el-indeksi-duruoz-hand-index-toad.pdf

Duruöz El İndeksi (Duruoz Hand Index) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

18 günlük yaşam aktivitesi soruları